

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Learning Activities Contributing to Public Consciousness of

The Thai Language Majors in the Faculty of Education,

Mahasarakham University

ดนิตา ดวงวิไล¹Dhanita Doungwilai¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย 2) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 77 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ จำนวน 4 หน่วย 29 ชั่วโมง แบบวัดระดับการมีจิตสาธารณะ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 2) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม พบดังนี้ 2.1) ระดับจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม ก่อนและหลังการทดลอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) ผลการประเมินโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการลงมือปฏิบัติ ทุกโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป 2.3) ผลการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยจากการประเมินตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และ 3) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

¹ อาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹ Lecturer, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

คำสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ การมีจิตสาธารณะ การรู้จักคิด เจตคติ พฤติกรรม

Abstract

The purposes of the study were 1) to develop learning activities that contribute to public consciousness of the Thai language majors in the Faculty of Education, Mahasarakham University, 2) to investigate the results of the learning activities on public consciousness of the Thai language majors in terms of metacognition, attitudes, and behaviors, and 3) to investigate satisfaction levels of the Thai language majors with the learning activities that contribute to public consciousness. The sample consisted of 77 second year Thai language majors in the Faculty of Education, Mahasarakham University, obtained through cluster random sampling. The instruments were: 4 organizing plans of learning activities contributing to public consciousness with the allotted time of 29 hours, a Likert scale evaluation form containing 30 items, and a Likert scale satisfaction evaluation form containing 20 items. The statistics used in data analysis were percentage, the mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study were as follows: 1) the appropriateness of the learning activities developed to contribute to public consciousness of the Thai language majors in the Faculty of Education, Mahasarakham University was found at the highest level ($\bar{X} = 4.67$). 2) The learning activities affected public consciousness of the sample positively on all aspects: metacognition, attitudes, and behaviors, with the detail given below: 2.1) The levels of public consciousness of the Thai language majors who had been through the learning activities that contributed to public consciousness on the aspects of metacognition, attitudes, and behaviors, before and after the experiment, as a whole and by aspect, were significantly different at the statistical level of .01 in both overall and aspect levels; 2.2) The evaluation of public consciousness of the Thai language majors according to the hands-on process revealed that every project passed the preset criterion of 80 percent. 2.3) The result of the authentic evaluation by observing the students' behavior in participation in public consciousness activities was at the highest level ($\bar{X} = 4.53$); and 3) the overall satisfaction level of the students learning with the learning activities contributing to public consciousness was found at the highest level ($\bar{X} = 4.67$).

Keywords : Developing learning activities, Contributing to Public Consciousness, Metacognition, Attitudes, Behaviors

บทนำ

การพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลเป็นวิธีที่หลักสูตรจะต้องบูรณาการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้น การเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการดำเนิน กิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน การให้นักศึกษามีโอกาสฝึกฝน มีประสบการณ์ตรง มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดศีลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่เสียสละต่อส่วนรวม ประกอบกับ ทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574 กำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู ภายใตกรอบ แนวคิดพลเมืองที่มีคุณภาพเหมาะกับการเป็นประชากรในศตวรรษที่ 21 และครูมืออาชีพ สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึก ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ปลุกฝังบัณฑิตให้ มีคุณภาพเป็นผู้เรื่องปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพ ในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึก และภูมิธรรมในฐานะพลเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555: 9-10)

การจัดการเรียนการสอนจึงต้องบูรณาการเนื้อหา กิจกรรม คุณธรรมจริยธรรม และส่งเสริมการมี จิตสำนึกที่ดีควบคู่กัน การที่คนในสังคมขาดจิตสำนึกนอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวและองค์กร แล้ว ยังมีผลต่อชุมชนทั้งระดับประเทศและระดับโลก ดังที่กรรยา พรณนา (2559: 2-3) กล่าวว่า โลกในยุค ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การให้ความสำคัญกับวัตถุมากขึ้นจึงก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของคนในสังคม การเอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัว การเบียดเบียนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การไม่รู้จักรักษาสัมบัติของสาธารณะ เพิกเฉยต่อเหตุการณ์หรือปัญหาที่ไม่กระทบถึงตน เป็นสัญญาณว่าคนในสังคมได้ขาดจิตสาธารณะ การส่งเสริมการมีจิตสาธารณะจะต้องเสริมสร้างคุณลักษณะ การทุ่มเทและอุทิศตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้บริการแก่สังคม เสียสละเวลาและเข้ามามีส่วนร่วมกับสังคม และเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเวศ วะสี (2541: 13) กล่าวว่า การปลูกจิตสาธารณะต้องขับเคลื่อน ด้วยความร่วมมือร่วมใจเชื่อมโยงเครือข่ายโดยใช้กลยุทธ์หลักของการสร้างประชาคม ประกอบด้วย ความรัก ความรู้ และความเป็นธรรมชาติ การสร้างจิตสำนึกต้องอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตแบบธรรมชาติเพื่อความ เป็นอิสระและยั่งยืน ทิศนา ขัมมณี (2558: 210-211) กล่าวว่า หลักการสอนเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม คุณลักษณะ (Affective Domain) จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียนได้ดี ครูจะต้องทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เจตคติ และความรู้สึกที่ดีงามให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ครูสามารถใช้การสอนได้อย่างหลากหลาย

การมีจิตสาธารณะเป็นหนึ่งในกระบวนการกำกับมาตรฐานหลักสูตร ในหมวดที่ 7 การประกัน คุณภาพหลักสูตร การศึกษابัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งกำหนดคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิและผลลัพธ์การเรียนรู้ ข้อที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม นิสิตจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูสอน ภาษาไทย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ข้อย่อยที่ 3 ตระหนักและมีทัศนคติที่ดีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครูและมีจิตสาธารณะ (หลักสูตรการศึกษابัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559,

2559: 115) ดังนั้นกระบวนการกำกับมาตรฐานของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ครอบคลุมถึงการพัฒนาคูณลักษณะพิเศษของนิสิตที่หลักสูตรพยายามส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ อันเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานิสิตให้จิตสาธารณะ สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก จุดมุ่งหมายของการพัฒนาคูณในศตวรรษ ที่ 21 และสอดคล้องกับคุณภาพของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ และผลลัพธ์การเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 0035001 หนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 0035001 หนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 77 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้กลุ่มเรียนตามสาขาวิชาเอกเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ จำนวน 4 หน่วย 29 ชั่วโมง ความสอดคล้องของข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับจิตสาธารณะทั้ง 6 ด้านกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์กับข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละด้านเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.2 แบบวัดระดับการมีจิตสาธารณะชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดการมีจิตสาธารณะ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม โดยการกำหนดให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 30 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.66-0.88 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

2.3 แบบวัดความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.62-0.88 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ก่อนการทดลอง นำแบบวัดจิตสาธารณะไปดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง ช่วงที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริง โดยการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลการปฏิบัติงาน และช่วงที่ 3 ภายหลังจากการจัดกิจกรรม ใช้แบบวัดจิตสาธารณะวัดระดับจิตสาธารณะของนิสิตอีกครั้งหนึ่ง และหลังจากการจัดกิจกรรม 2 สัปดาห์ ติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจิตสาธารณะของนิสิตร่วมกับการสัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อตรวจสอบความคงทนของพฤติกรรม

การวัดระดับจิตสาธารณะก่อนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดระดับจิตสาธารณะ เป็นแบบวัดจิตสาธารณะชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้วัดความคิดเห็นหรือระดับปฏิบัติเกี่ยวกับจิตสาธารณะใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จัก ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม จำนวน 30 ข้อ หลังจากนั้นนำคะแนนของนิสิตบันทึกเก็บไว้เพื่อดูคะแนนพัฒนาการการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมครบทุกหน่วยการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนการเรียนรู้จนครบทั้ง 4 หน่วย จำนวน 29 ชั่วโมง และกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามระยะเวลาที่กำหนด แล้ววัดระดับจิตสาธารณะหลังการเรียนรู้ (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดระดับจิตสาธารณะชุดเดียวกันกับที่ทำการทดสอบก่อนจัดกิจกรรม ให้คะแนนผลการทดสอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล วัดความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ และนำผลที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้จัก ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

ตาราง 1 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์			
1.1 วัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 วัตถุประสงค์สามารถวัดพฤติกรรมได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4.40	0.55	มาก
1.3 วัตถุประสงค์สามารถบ่งชี้การมีจิตสาธารณะของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.60	0.52	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 การจัดลำดับเนื้อหาของการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 เนื้อหามีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.67	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมจิตสาธารณะผู้เรียนด้านการรู้คิด เจตคติ และพฤติกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ด้านสื่อการเรียนรู้			
4.1 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.67	0.52	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผล			
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผล			
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 วิธีการกับเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.60	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.67	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.80$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.67$) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.67$) กำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.60$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.60$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม

2.1 การเปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

ตาราง 2 การเปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

ระดับจิตสาธารณะ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ด้านการรู้คิด	ก่อนทดลอง	77	4.56	0.59	-10.448***	.000
	หลังทดลอง	77	4.75	0.50		
ด้านเจตคติ	ก่อนทดลอง	77	4.45	0.65	-8.429***	.000
	หลังทดลอง	77	4.58	0.62		
ด้านพฤติกรรม	ก่อนทดลอง	77	4.49	0.57	-4.209***	.002
	หลังทดลอง	77	4.66	0.48		
รวม	ก่อนทดลอง	77	4.50	0.60	-10.886***	.000
	หลังทดลอง	77	4.66	0.53		

***p<.001

จากตาราง 2 พบว่า ระดับจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม ก่อนและหลังการทดลองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังจากการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้พบว่านิสิตสาขาวิชาภาษาไทยมีระดับจิตสาธารณะด้านการรู้คิด ($\bar{X}=4.75$) สูงกว่าด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.66$) และด้านเจตคติ ($\bar{X}=4.58$) ตามลำดับ

2.2 การประเมินการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

ตาราง 3 การประเมินการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

โครงการ	รายการประเมิน					คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน	
	การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	การวางแผนหาแนวทางพัฒนาหรือแก้ไข้ปัญหา	การลงมือปฏิบัติร่วมกัน	การสรุปและประเมินโครงการ	รวม		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. นิสิตเรียนครูพาน้องเรียนรู้อนุรักษ์	3	3	3	2	11	91.60	✓	
2. ฐานการเรียนรู้คู่การส่งเสริมจิตสาธารณะ	3	3	2	2	10	83.33	✓	
3. พี่น้องเรียนรู้และแบ่งปัน	3	3	3	3	12	100	✓	
4. กลุ่มร่วมมือกับการพัฒนาทักษะทางภาษา	3	2	3	3	11	91.60	✓	
5. นิสิตเรียนครูแบ่งปันความรู้สู่พื้นที่โครงการงาน	3	2	3	2	10	83.33	✓	
6. อ่านเขียนเรียนภาษาพัฒนาผลงานเชิงสร้างสรรค์	3	2	3	3	11	91.60	✓	

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการลงมือปฏิบัติทั้ง 4 ขั้นตอน นิสิตสาขาวิชาภาษาไทยทั้ง 6 โครงการ ปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกโครงการ

2.3 การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

ตาราง 4 การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย (n=77)							
	หน่วยที่ 1		หน่วยที่ 2		หน่วยที่ 3		หน่วยที่ 4	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ความคิดมุ่งมั่น	4.30	0.51	4.42	0.52	4.44	0.53	4.52	0.50
ความกระตือรือร้น	4.30	0.47	4.39	0.49	4.49	0.50	4.58	0.52
ความมั่นใจกล้าแสดงออก	4.32	0.47	4.36	0.48	4.60	0.49	4.55	0.50
ความคิดรอบคอบมีเหตุผล	4.42	0.50	4.40	0.49	4.55	0.50	4.70	0.46
ความเอื้ออาทรและมีมนุษยสัมพันธ์	4.40	0.49	4.45	0.50	4.65	0.48	4.77	0.43
รวม	4.34	0.49	4.41	0.50	4.64	0.49	4.71	0.49
การแปลผล	มาก		มาก		มากที่สุด		มากที่สุด	
โดยรวม	$\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.49$						มากที่สุด	

จากตาราง 4 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะด้านความคิดมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น ความมั่นใจกล้าแสดงออก ความคิดรอบคอบมีเหตุผลและความเอื้ออาทรและมีมนุษยสัมพันธ์ ของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายหน่วยการเรียนรู้ พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ($\bar{X}=4.71$) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ($\bar{X}=4.64$) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ($\bar{X}=4.41$) และหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ($\bar{X}=4.34$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่า นิสิตสาขาวิชาภาษาไทยมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมแต่ละด้านเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้			
1.1 ข้าพเจ้าชอบรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ได้เรียนรู้	4.83	0.44	มากที่สุด
1.2 ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เรียนรู้การจัดกิจกรรมบริการสังคม	4.84	0.4	มากที่สุด
1.3 ข้าพเจ้าเห็นว่าการร่วมกิจกรรมช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี	4.86	0.42	มากที่สุด
1.4 ข้าพเจ้าเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้สามารถส่งเสริมการมีจิตสาธารณะให้แก่นิสิตได้เป็นอย่างดี	4.92	0.31	มากที่สุด
รวม	4.86	0.39	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 การจัดลำดับเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.62	0.61	มากที่สุด
2.2 เนื้อหามีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.68	0.55	มากที่สุด
2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.48	0.8	มาก
2.4 เนื้อหาที่ได้เรียนรู้สามารถกระตุ้นให้นิสิตเกิดจิตสาธารณะได้	4.78	0.48	มากที่สุด
รวม	4.64	0.61	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นิสิตสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.74	0.5	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นิสิตมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น	4.78	0.45	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นิสิตสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี	4.75	0.49	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้นิสิตกล้าแสดงออก มีภาวะเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	4.66	0.55	มากที่สุด
4. ด้านสื่อการเรียนรู้			
4.1 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนิสิต	4.38	0.87	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.45	0.72	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล			
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.62	0.61	มากที่สุด
5.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.58	0.55	มากที่สุด
5.3 ข้าพเจ้าพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล	4.61	0.57	มากที่สุด
5.4 ข้าพเจ้าพึงพอใจกับการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม	4.70	0.49	มากที่สุด
รวม	4.63	0.56	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.67	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า นิสิตสาขาวิชาภาษาไทยมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.86$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.73$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.67$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.63$) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.48$) ตามลำดับ

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$)

2. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม พบดังนี้

2.1 ระดับจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม ก่อนและหลังการทดลองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการประเมินโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการลงมือปฏิบัติ ทุกโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยจากการประเมินตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$)

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$)

อภิปรายผล

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) พัฒนขึ้นโดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับจิตสาธารณะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ศึกษาองค์ประกอบของการมี จิตสาธารณะตามพฤติกรรมกรเรียนรู้ของมนุษย์ตามแนวคิดของ (Bloom : 1956) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด (Cognition) ด้านเจตคติ (Attitude) และด้านพฤติกรรม (Behavior) โดยมีกระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ 5 ขั้นตอนตามแนวคิดของ มาร์ค (Mark, 2001 : 274-275) ได้แก่ การระบุปัญหา (Identify) การทำงานร่วมกัน (Collaborate) การแสดงออก (Act) การสะท้อนกลับ (Reflection Experiences) และการสนับสนุนส่งเสริม (Encourage) การวัดและประเมินจิตสาธารณะ ใช้หลักการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Behavior Assessment) ควบคู่กับการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลยา ธรรมอภิบาล (2555 : 216-217) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับ

นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา และศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะสำคัญและจำเป็นต้องเสริมสร้างให้แก่นิสิต ตามองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้คิด (Cognition) ด้านเจตคติ (Attitude) และด้านพฤติกรรม (Behavior) การสร้างหลักสูตรทุกองค์ประกอบของหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้แก่นิสิต ระดับจิตสาธารณะของนิสิตก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผลการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะผ่านเกณฑ์การประเมินทุกขั้นตอน รวมทั้งนิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก

2. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ด้านการรู้คิด ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม พบดังนี้

2.1 ระดับจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังจากการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่านิสิตสาขาวิชาภาษาไทยมีระดับจิตสาธารณะด้านการรู้คิด ($\bar{X}=4.75$) สูงกว่าด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.66$) และด้านเจตคติ ($\bar{X}=4.58$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีจิตสาธารณะตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดการโครงการบริการสังคม ซึ่งมีลักษณะเด่น คือ มีการสร้างจิตสำนึก (Consciousness) ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้นิสิตได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม การช่วยเหลือและบริการสังคม การวิพากษ์วิจารณ์ (Critical consciousness) วิเคราะห์ปัญหาและวิพากษ์วิจารณ์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันในการวางแผนออกแบบการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการ (Student Voice) การลงพื้นที่ดำเนินโครงการ และการประเมินผล การสร้างประสบการณ์ (Experiential learning) การสรุปและถอดบทเรียน (Reflection) เป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้แบ่งปันสิ่งที่ค้นพบและประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติ การร่วมกันสรุปองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งใช้หลักการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Behavior Assessment) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552: 170) ได้ศึกษาระดับจิตสาธารณะและเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ ศาสนา ภูมิภาค อาชีพที่ศึกษา จำนวนปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามี จิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่ามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการประเมินโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการลงมือปฏิบัติ ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ทุกโครงการ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เนื่องจากนิสิตมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามขั้นตอนการเสนอโครงการ จากการ

ประเมินคุณภาพการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติโครงการ โดยผู้วิจัย ประเมินการปฏิบัติโครงการตามกระบวนการลงมือปฏิบัติ โดยให้นิสิตเป็นผู้ลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ซึ่งนิสิตมีความตั้งใจในการทำงานร่วมกันเพื่อให้โครงการที่ดำเนินการเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ รอดแก้ว (2553: 147) ได้พัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษามาจากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ โครงการพัฒนาสังคมเพื่อช่วยแก้ปัญหาในมหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร และแบบวัดจิตสาธารณะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะ ก่อน-หลังการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการนำเสนอผลงานโครงการพัฒนาสังคมและการพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า หลังการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษารู้สึกภูมิใจในผลงานที่มีส่วนช่วยเหลือพัฒนามหาวิทยาลัยและอยากทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

2.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะของนิสิตสาขาวิชา ภาษาไทยจากการประเมินตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) พฤติกรรมของนิสิตขณะ ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล โดยการสังเกตความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ความมั่นใจ กล้าแสดงออก ความคิดรอบคอบมีเหตุผล และความเอื้ออาทรและมีความซื่อสัตย์ที่ดีกับเพื่อนขณะทำกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและสรุปผลหลังการเรียนรู้ โดยนิสิตจะนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรม จิตอาสาสมัคร รายงานผล สะท้อนผลการทำงาน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนา จากการสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของนิสิต เมื่อพิจารณาเป็นรายหน่วยการเรียนรู้ พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เมื่อพิจารณาพฤติกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่า นิสิตสาขาวิชา ภาษาไทยมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมแต่ละด้านเพิ่มขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความตั้งใจในการ ทำงานให้ประสบผลสำเร็จด้วยความเต็มใจ โดยมีความรับผิดชอบร่วมกันคือการบริการและให้ความช่วยเหลือ สังคมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ผลการสังเกตพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะเชิงคุณภาพ จากการปฏิบัติกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ และการปฏิบัติโครงการของนิสิต พบว่า ด้านการรู้คิด (Cognition) นิสิตตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการมีจิต สาธารณะ เห็นความจำเป็นของการทำกิจกรรมบริการสังคมและการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ โดยนิสิต สามารถร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นปัญหาและร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหได้อย่าง สร้างสรรค์ ด้านเจตคติ (Attitude) นิสิตได้แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น แสดงความเสียสละ และทุ่มเทในการ ปฏิบัติกิจกรรม มีความอดทน มุ่งมั่น ทำกิจกรรมจนประสบผลสำเร็จ และยังสามารถแสดงความสามัคคีและ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสะท้อนจากการ

รายงานความสำเร็จของการปฏิบัติกิจกรรม ส่วนด้านพฤติกรรม (Behavior) นิสิตได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม โครงการจิตสาธารณะจนประสบผลสำเร็จ และนิสิตทุกกลุ่มรายงานผลด้วยความภาคภูมิใจในผลงานของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ เขียนงาม และสมพร เมธีวัฒนากุล (2553: 60) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีจิตสาธารณะอยู่ในระดับดีร้อยละ 75.30 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวร้อยละ 98.30 มีความรับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 94.50 และมีความรับผิดชอบต่อตนเองร้อยละ 78.10 สถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะทางด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัวและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และงานวิจัยของ Shinichi (2007 : 3217-A) ได้ศึกษาจิตสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปประยุกต์ใช้ในชุมชนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของชุมชน กลุ่มตัวอย่าง เช่น กรณีศึกษาประชากรที่อาศัยพื้นที่สาธารณะในชนบท ผลการวิจัยพบว่า การขาดจิตสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทยเกี่ยวกับการร่วมมือความสามัคคี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสังคม ความร่วมมือจะเกิดขึ้นเมื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรมจารีตประเพณี และความต้องการปัจจุบันของตนเอง

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) เนื่องจากการสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมจากการประเมินความพึงพอใจและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แสดงให้เห็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะแก่นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นิสิตเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจากการสร้างความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมบริการสังคม เห็นคุณค่าของประโยชน์จากการลงมือปฏิบัติ และผลที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและสังคม นิสิตมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความมีจิตสาธารณะ การร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556: 77-79) ได้อธิบายว่าการมีจิตสาธารณะที่แท้จริงต้องมียุคประกอบหลักสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การมีจิตสาธารณะเห็นคุณค่าส่วนรวมเริ่มต้นจากการมีความรู้สึกสำนึกคิดถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ การมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อส่วนรวม คือ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมไม่ทำให้ผู้อื่นในสังคมเดือดร้อน เสียหาย และการมีจิตสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น และส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละ ร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก กาญจนโกมล (2555: 93-100) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจ และความสำนึกด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านวินัย และด้านจิตสาธารณะด้วยนิทานพื้นบ้านอุตรดิตถ์ โดยใช้ทฤษฎีสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อออกแบบและสร้างชุดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจและความสำนึก และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนหลวงสาธิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรม 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เขตห้ามพูดโกหก ชุดที่ 2 ยกย่องคนมีวินัย ชุดที่ 3 ใส่ใจจิตสาธารณะและแบบ

วัดความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ 80.17/79.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหา ปรับปรุงกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นกระบวนการลงมือปฏิบัติ และกระบวนการพัฒนาการมีจิตสาธารณะตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างเป็นระบบ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการปรับปรุงช่วงเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม จำนวนชั่วโมงเรียน และเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเวลาของนิสิตนักศึกษาและเวลาเรียนของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนา รูปแบบของการวิจัยโดยเน้นการเผชิญกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชุมชน และมีการวัดความมีจิตสาธารณะด้านการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามแก่สังคมชุมชน เพื่อวัดการมีส่วนร่วมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการวัดจิตสาธารณะที่สามารถตรวจสอบระดับพฤติกรรมของจิตสาธารณะในลักษณะสะสมแบบขั้นบันไดที่สามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ครบถ้วน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดระดับจิตสาธารณะของผู้เรียน ควรใช้ตัวบ่งชี้อื่น ๆ ตามความต้องการของสถานศึกษา และลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันด้านพฤติกรรมและความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กรรยา พรณนา. (2559). *จิตสาธารณะสร้างได้ง่ายนิดเดียว*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2556). แนวทางการสร้างจิตสาธารณะในสังคมไทย. *รัฐสภาสาร*. 61(1): หน้า 77-79

ทิศนา ขัมมณี. (2558). *ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ เขียนงาม และสมพร เมธีวัฒนากุล. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 5(1) มกราคม-มิถุนายน, หน้า 101-108

- เบญจวรรณ รอดแก้ว. (2553). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 2(3) มกราคม-มิถุนายน, หน้า 79-91
- วัลลยา ธรรมอภิบาล. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา*. ปริญญานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. (2559). *หลักสูตรการศึกษบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559*. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)*. กรุงเทพฯ : บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปัตตานี : สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เอนก กาญจนโกมล. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจและความสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านวินัย และด้านมีจิตสาธารณะ ด้วยนิทานพื้นบ้านอุตรดิตถ์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of educational objective book 1 : cognitive domain*. London : Longman.
- Shinichi, Shigetomi. (2007). Publicness and Taken-for-granted Knowledge : A Case Study of Communal Land Formation in Rural Thailand. *Dissertation Abstracts International*. 42(05) August : p 3217-A.